

Bessere Luft für Berline

Herausgeber
Senatsverwaltung für Gesundheit,
Umwelt und Verbraucherschutz Berlin
Brückenstraße 6e
10179 Berlin

Konzeption
Senatsverwaltung für Gesundheit,
Umwelt und Verbraucherschutz
Referat Immissionsschutz

Gestaltung
Jan Lengert, ZenonDesign

Stand: November 2007e

Umweltzone Berlin ab 2008

O czym powinien wiedzieć każdy e
kierowca

Strefa ekologiczna

Drogi mieszkanki i mieszkańcy Berlina,

wysokie koncentracje substancji szkodliwych, spowodowane przez ruch pojazdów drogowych, stanowią zagrożenie dla zdrowia mieszkank i mieszkańców wewnątrzmijskich dzielnic Berlina. Z tej przyczyny od początku 2008 r. pojazdy wykazujące się szczególnie wysoką emisją substancji szkodliwych nie będą już mogły jeździć po obszarze tych właśnie dzielnic. Ograniczenie to dotknie niespełna 7 % spośród 1,2 miliona pojazdów zarejestrowanych obecnie na terenie Berlina. Jednakże przyczyni się ono do wyraźnego obniżenia koncentracji zagrażających zdrowiu szkodliwych substancji, a to zaś jest ważnym krokiem na drodze do ekologicznej i zdrowej metropolii. Z pożytkiem dla nas wszystkich.

Katrin Lompscher
Senator ds. Zdrowia, Środowiska
i Ochrony Konsumentów

Strefa ekologiczna – co należy pod tym rozumieć?

Jako strefę ekologiczną zdefiniowano obszar miasta znajdujący się w obrębie obwodnicy kolejowej, po której kursuje kole miejska S-Bahn; w obrębie tej strefy jeździć mogą wyłącznie pojazdy spełniające określone standardy w zakresie emisji gazów spalinowych. Pojazdy wykazujące się szczególnie wysoką emisją muszą pozostać poza strefą ekologiczną.

Dlaczego strefa ekologiczna stała się koniecznością?

W gęsto zamieszkanym wewnątrzmijskich dzielnicach Berlina, wzdłuż wielu największych arterii drogowych, przekraczane są wartości graniczne, przyjęte dla drobnych pyłów (PM 10) oraz dwutlenku azotu (NO₂). Największym źródłem powstawania tych szkodliwych substancji jest w Berlinie ruch drogowy, generujący ok. 40 % obciążenia drobnymi pyłami oraz ok. 80 % dwutlenkiem azotu. W celu polepszenia ochrony zdrowia żyjących tutaj ludzi nieodzowne jest zredukowanie emisji, których źródłem jest ruch drogowy. Wprowadzone działania o około jedną czwartą zmniejszą liczbę mieszkańców miasta, narażonych na występujące do tej pory przekroczenia dopuszczalnych wartości granicznych. Ponadto zmniejszenie obciążenia substancjami szkodliwymi przyniesie pozytywne skutki również dla tych osiedli mieszkaniowych, które nie są zlokalizowane bezpośrednio przy ruchliwych arteriach.

Jaki obszar obejmuje strefa ekologiczna?

Strefa ekologiczna obejmuje wewnątrzmijskie dzielnice Berlina, znajdujące się w obrębie obwodnicy kolejowej, po której kursuje kole miejska S-Bahn (tzw. „Wielka głowa psa”). Jej powierzchnia liczy ok. 88 km². Obszar ten cechuje szczególnie gęsta zabudowa. Zamieszkuje go

- 2** Stufe 1 ab 1.1.2008:
Fahrzeuge (Lkw und Pkw) müssen mindestens die Anforderungen der Schadstoffgruppe 2 erfüllen. Also dürfen Fahrzeuge mit roten, gelben und grünen Plaketten fahren.

- 4** Stufe 2 ab 1.1.2010:
Es dürfen nur Fahrzeuge der Schadstoffgruppe 4 fahren: also nur Fahrzeuge mit grüner Plakette.

około miliona mieszkańców i mieszkańców Berlina. Granice strefy ekologicznej, pokrywające się z obwodnicą kolei S-Bahn, będą wyraźnie oznakowane: odpowiednie znaki drogowe umieszczone zostaną przed wszystkimi wiaduktami kolejowymi oraz przed wszystkimi wiaduktami drogowymi, przekraczającymi tory kolei miejskiej. Strefa ekologiczna nie obejmie południowej części autostrady miejskiej, która przebiega wewnątrz obwodnicy kolejowej S-Bahn. Ruch na tym odcinku autostrady nie będzie podlegał ograniczeniom, gdyż miejska obwodnica autostradowa służy do objazdu strefy ekologicznej. Ze względu na spowodowaną wymogami ruchu drogowego konieczność odejścia w kilku punktach od przebiegu obwodnicy kolejowej jeszcze dziewięć dalszych ulic, znajdujących się wewnątrz obwodnicy S-Bahn, nie należy do strefy ekologicznej. W obszar strefy weszła natomiast jedna ulica spoza obwodnicy kolejowej. Mapy przedstawiające dokładny przebieg granic strefy ekologicznej umieszczono w internecie pod adresem: www.berlin.de/umweltzone.

Specjalny znak drogowy

Po czym rozpoznać strefę ekologiczną?

Specjalnie w celu oznakowania strefy ekologicznej do niemieckiego kodeksu drogowego wprowadzono nowy znak drogowy, noszący numer 270.1. Na dodatkowej tablicy uwidoczniono barwne plakiety: tylko pojazdy wyposażone w takie plakiety będą od 1 stycznia 2008 r. uprawnione do poruszania się w obrębie strefy ekologicznej.

Od kiedy obowiązuje strefa ekologiczna?

Strefa ekologiczna wprowadzona zostaje z dniem **1 stycznia 2008 r.** W celu uzyskania trwałego odciążenia powietrza atmosferycznego w Berlinie ograniczenia w ruchu pojazdów, wprowadzone w związku ze strefą ekologiczną, obowiązują na czas nieokreślony. Wprowadzone zakazy ruchu pojazdów są niezależne od wysokości aktualnego obciążenia powietrza.

Plakietki

Co reguluje rozporządzenie o wprowadzeniu oznakowania pojazdów?

Ogólnokrajowe Rozporządzenie o oznakowaniu pojazdów, wydane przez Rząd Federalny, reguluje zasady znakowania pojazdów umieszczonymi na przednich szybach plakietkami odpowiednio do grup emitowanych przez pojazdy substancji szkodliwych. Określa ono również wyjątki od wprowadzonych zakazów ruchu pojazdów. Przepis ten stworzył podstawę do wprowadzenia stref ekologicznych, opartych na uzależnionych od emisji zakazach ruchu pojazdów.

Natomiast samo rozporządzenie nie ustanawia stref ekologicznych ani zakazów ruchu pojazdów. Zadanie to pozostawiono w gestii poszczególnych krajów związkowych na wypadek przekroczenia wartości granicznych jakości powietrza, powodowanych w znaczącym stopniu przez ruch drogowy. Wspomniane rozporządzenie określa cztery grupy emisji substancji szkodliwych, mające zastosowanie do samochodów osobowych i ciężarowych.

Jak zdefiniowano grupy emisji substancji szkodliwych?

Przyjęte cztery grupy emisji substancji szkodliwych zbliżone są do norm europejskich, dotyczących pojazdów z silnikami wysokoprężnymi. Poprzez wyposażenie pojazdu w filtr cząsteczek stałych osiągnąć można zakwalifikowanie do kolejnej, korzystniejszej grupy emisji substancji szkodliwych.

Dla pojazdów z silnikami benzynowymi wprowadzono dwa stopnie: grupa substancji szkodliwych 1 bez plakietki – dla pojazdów o parametrach poniżej Euro 1; grupa substancji szkodliwych 4 z plakietką – dla pojazdów o parametrach zgodnie z Euro 1 lub powyżej, tzn. wyposażonych w katalizator regulowany.

W rozwiązaniach szczegółowych mogą występować różnice, a to w związku z kompleksowym charakterem norm emisji gazów spalinowych dla silników benzynowych, a w szczególności dla silników wysokoprężnych. Zakwalifikowania pojazdu dokonuje się zatem na podstawie tzw. numeru klucza emisji, uwidocznionego w dowodzie rejestracyjnym.

Kto może jeździć w strefie ekologicznej w Berlinie?

	Schadstoffgruppe			
	1	2	3	4
Plakette	keine Plakette			
Anforderung für Diesel	Euro 1 oder schlechter	Euro 2 oder Euro 1 + Partikel-filter	Euro 3 oder Euro 2 + Partikel-filter	Euro 4 oder Euro 3 + Partikel-filter
Anforderung für Benzin	ohne geregelten Kat			Euro 1 mit geregeltem Kat oder besser

Platzhalter für Kfz-Kennzeichen

Stopień 1 od dnia 1.1.2008 r.:

Pojazdy (samochody ciężarowe i osobowe) muszą spełniać co najmniej wymagania zdefiniowane dla grupy 2 emisji substancji szkodliwych.

To znaczy, że są to pojazdy posiadające plakietki w kolorze czerwonym, żółtym i zielonym.

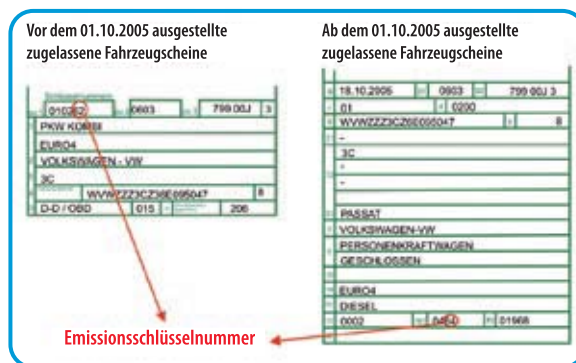
Stopień 2 od dnia 1.1.2010 r.:

W strefie jeździć mogą tylko pojazdy zaklasyfikowane do grupy 4 emisji substancji szkodliwych, tzn. oznakowane plakietką zieloną.

Do której z grup substancji szkodliwych należy mój pojazd?

Kolor plakietki dla danego pojazdu, który zarejestrowany jest w Niemczech, wynika z numeru klucza emisji, odnotowanego w dokumentach pojazdu, jak również ewentualnie z certyfikatu dodatkowo wbudowanego filtra cząsteczek pyłów.

Gdzie w niemieckich dokumentach pojazdu znajdę numer klucza emisji?

Przyporządkowanie numerów klucza emisji do kolorów plaketek

Plaketten	Benzinmotor		Dieselmotor		
	PKW	LKW/Busse (Nutzfahrzeuge)	PKW mit Filter	PKW ohne Filter	LKW/Busse (Nutzfahrzeuge)
				25 bis 29, 35, 41, 71	20, 21, 22, 33, 43, 53, 60, 61
			Stufe PM 1*: 14, 16, 18, 21, 22, 25 bis 29, 34, 35, 40, 41, 71, 77	30, 31, 36, 37, 42, 44 bis 52, 72	34, 44, 54, 70, 71
	14, 16, 18 bis 70; 71 bis 75	30 bis 55, 60, 61	Stufe PM 1*: 49 bis 52; Stufe PM 2*: 30, 31, 36, 37, 42, 44 bis 48, 67 bis 70; Stufe PM 3*: 32, 33, 38, 39, 43, 53 bis 66 und Stufe PM 4*	32, 33, 38, 39, 43, 53 bis 70, 73 bis 75	35, 45, 55, 80, 81, 83, 84, 90, 91

* PM 1 bis 4 entspricht den Partikelminderungsstufen 1 bis 4

Obowiązuje od wprowadzenia zmiany Rozporządzenia o Pojazdach, co nastąpi przypuszczalnie z końcem listopada 2007 r.

Objaśnienie stopni zmniejszania emisji cząsteczek pyłów:

Stopnie zmniejszania emisji cząsteczek pyłów są obecnie określone tylko dla samochodów osobowych i tylko dla nich przyporządkowane zostały do barw plaketek. Klasy zmniejszania emisji cząsteczek pyłów (PMK) dla pojazdów użytkowych klas M2, M3 (lekkie pojazdy użytkowe) oraz N (ciężkie pojazdy użytkowe), które ujęte będą w Rozporządzeniu o dopuszczaniu pojazdów do ruchu drogowego (StVZO), są już ustalone i wprowadzane obecnie do tekstu tego Rozporządzenia. Zmiana ta umożliwi również w przypadku pojazdów użytkowych, wyposażonych w zainstalowane dodatkowo filtry cząsteczek stałych, zakwalifikowanie do kolejnej korzystniejszej grupy emisji substancji szkodliwych. Ponadto zmienione rozporządzenie StVZO reguluje również wymagania odnośnie wyposażania w takie filtry samochodów osobowych z silnikami wysokoprężnymi.

- 6 Klasa ePM 0 przewidziana jest dla dodatkowego wyposażenia w filtry samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 1. W wyniku dodatkowego wyposażenia w filtr do cząsteczek pyłów musi być osiągnięta wartość graniczna emisji cząsteczek pyłów obowiązująca dla samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 2, tzn. 0,1 g/km.
- e Klasa PM 1 przewidziana jest dla dodatkowego wyposażenia w filtry samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 1 i 2. W wyniku dodatkowego wyposażenia w filtr do cząsteczek pyłów musi być osiągnięta wartość graniczna emisji cząsteczek pyłów obowiązująca dla samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 3, tzn. 0,05 g/km.
- e Klasa PM 2 przewidziana jest dla dodatkowego wyposażenia w filtry samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 3. W wyniku dodatkowego wyposażenia w filtr do cząsteczek pyłów musi być osiągnięta wartość graniczna emisji cząsteczek pyłów obowiązująca dla samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 4, tzn. 0,025 g/km.
- e Klasa PM 3 przewidziana jest dla samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 4, nie przygotowanych przez producenta do zainstalowania dodatkowego filtra. Zgodnie z normą Euro 4 utrzymują one jedynie wartość graniczną 0,025 g/km. Wyposażenietych samochodów w filtr do cząsteczek pyłów musi zmniejszyć emisję o połowę, to znaczy do wartości granicznej 0,0125 g/km.
- 6 Klasa PM 4 powinna w przyszłości osiągać wartość graniczną przewidzianą dla Euro 5, tzn. 0,005 g/km. Stopień ten przygotowano na wypadek dodatkowego wyposażenia w filtr już użytkowanych samochodów osobowych z silnikiem wysokoprężnym spełniającym Euro 4, odpowiednio przygotowanym przez producenta.

- 6 Klasa PM 5 dotyczy samochodów osobowych z silnikiem wysoko-
-prężnym Euro 3 i Euro 4, które już opuszczając zakład producenta
dotrzymują przewidzianą dla przyszłej normy Euro 5 wartość
graniczną 0,005 g/km. Również te pojazdy otrzymują zielone
plakietki.

Wypadek szczególny: katalizator regulowany przed normą Euro 1:

Rozporządzenie o oznakowaniu pojazdów stanowi, że pojazdy z sil-
-nikami benzynowymi, posiadające numer klucza 01, 02 oraz 77
(późniejszy montaż uzupełniający) nie otrzymają obecnie plakietek.
Emisje występujące w tych pojazdach plasują je nie gorzej od pojazdów
spełniających Euro 1 i posiadających zieloną plakietkę. Rząd Federalny
pod naciskiem Berlina i innych krajów związkowych przyjął 4 lipca br.
zmianę do tego Rozporządzenia. W myśl tej zmiany również pojazdy
wyposażone w katalizatory pierwszej generacji (Załącznik XXIII do
Rozporządzenia o dopuszczaniu do ruchu drogowego), posiadające
numery klucza emisji 01, 02 oraz 77 otrzymywać będą zielone plakietki.
Dotyczy to również pojazdów zarejestrowanych za granicą, dla których
wykazać można, iż spełniają one takie same standardy w zakresie emisji
spalin.

Powyższa zmiana wejdzie w życie przypuszczalnie z końcem listopada br.
Umożliwi to wyposażenie również tych pojazdów w zielone plakietki.
Dokładny termin wejścia w życie tej zmiany podany zostanie w prasie
oraz na naszej stronie internetowej www.berlin.de/umweltzone.

W jaki sposób pojazdy zagraniczne będą klasyfikowane wg. emisji substancji szkodliwych?

Sposób określania grupy emisji substancji szkodliwych dla pojazdów
zagranicznych, a tym samym ich przyporządkowanie do rodzajów
plakietek reguluje § 6 Rozporządzenia o oznakowaniu pojazdów. Jeżeli
z dokumentów pojazdu wynika, według jakiej europejskiej normy
emisji spalin został on zarejestrowany w innym kraju europejskim,
wówczas zaklasyfikowania dokonuje się zgodnie z Załącznikiem 2 do
Rozporządzenia o oznakowaniu pojazdów. W innych przypadkach
zaklasyfikowania dokonuje się na podstawie roku pierwszej rejestracji
pojazdu.

Pojazdy później wyposażone w odpowiednie urządzenia mogą być
zaklasyfikowane do korzystniejszej grupy emisji substancji szkodli-
-wych pod warunkiem, że zainstalowane systemy spełniają wymogi
Rozporządzenia o dopuszczaniu pojazdów do ruchu.

Gdzie mogę otrzymać plakietkę?

Plakietki wydają Biura Rejestracji Pojazdów Samochodowych (Kfz-Zu-
-lassungsstelle) Krajowego Urzędu Spraw Obywatelskich i Porządkowych
(LABO, adres internetowy: www.berlin.de/labokfz/dienststelle/index.html)
oraz jednostki prowadzące badania kontrolne emisji spalin, takie
jak TÜV, DEKRA i GTÜ. Plakietki wydaje w Berlinie także ok. 800 auto-
-ryzowanych warsztatów samochodowych.

Również osoby goszczące w naszym mieście mogą tam otrzymać odpo-
-wiednie plakietki. Ponieważ Rozporządzenia o oznakowaniu pojaz-
-dów obowiązuje w całej RFN, wobec tego przybyśże z innych krajów
związkowych mogą pobrać plakietki na obszarze swoich własnych
miast i gmin.

Czy moja plakietka ważna jest tylko w Berlinie?

Plakietki ważne są na terenie wszystkich stref ekologicznych w całej RFN. Strona internetowa Federalnego Urzędu Środowiska (UBA) www.env-it.de/luftdaten/download/public/html/Umweltzonen/index.htm informuje także o dalszych planowanych strefach ekologicznych w Niemczech.

Kiedy plakietka traci ważność?

Ważność plakietki nie jest ograniczona w czasie. Jednakże każde prze-meldowanie pojazdu, powodujące zmianę jego znaków rejestracyjnych, wymaga zmiany plakietki, gdyż wypisany na niej numer musi się pokrywać z numerem rejestracyjnym pojazdu.

Ile kosztuje plakietka?

Opłata w wysokości 5 € za jedną plakietkę, pokrywa koszty produkcji plakietek i koszty administracyjne, którymi nie obciąża się ogółu społeczeństwa. Plakietka ma zresztą charakter podobny do dowodu osobistego lub prawa jazdy, za których wystawienie też należy zapłacić.

Ustalone dla Berlina opłaty są jednakże wiążące tylko dla jednostek publicznych, jak np. urzędy rejestracji pojazdów. Natomiast podmioty prywatne (TÜV, DEKRA i warsztaty kontrolujące emisję gazów spaliny-wych) mogą kalkulować wg własnego uznania.

Co się stanie, jeżeli bez plakietki lub zezwolenia wyjątkowego będę jeździć po strefie ekologicznej?

Jazda w obrębie strefy ekologicznej bez plakietki lub zezwolenia wyjątkowego oznacza mandat w wysokości 40 € plus punkt karny w kartotece we Flensburgu.

Czy dodatkowy montaż filtrów do cząsteczek pyłów oznacza korzyść podatkową?

Oszczędność podatkowa po zamontowaniu filtra do cząsteczek w samochodzie z silnikiem wysokoprężnym wynosi 330 €. Montaż musi być wykonany w okresie od 1.1.2006 r. do 31.12.2009 r. Wsparcie to stosuje się tylko do pojazdów po raz pierwszy dopuszczonych do ruchu przed 1.1.2006 r. Za pojazdy z silnikiem wysokoprężnym nie posiadające filtra do cząsteczek pyłów trzeba będzie w okresie od 1.4.2007 r. do 31.3.2011 r. wnosić dodatkową opłatę podatkową. Wynosi ona 1,20 € za każde 100 cm³ pojemności.

O możliwościach zainstalowania i typach filtrów cząsteczek pyłów w pojazdach z silnikami wysokoprężnymi informują producenci pojazdów.

Czy powstanie strefy ekologicznej oznacza wprowadzenie myta za jazdę po City?

Istnienie strefy ekologicznej w Berlinie nie oznacza wprowadzenia opłat za jazdę po śródmieściu, jak ma to miejsce np. od 2003 r. w Londynie. W Berlinie pobierana jest tylko jednorazowa opłata za wydanie plakietki. Taka plakietka ważna jest na czas nieograniczony dla danego pojazdu i numeru rejestracyjnego.

Strefa ekologiczna Regulacje specjalne zwalniające od zakazu jazdy w strefie ekologicznej

Jakie generalne wyjątki od zakazu jazdy w strefie ekologicznej dopuszcza Rozporządzenie o oznakowaniu pojazdów?

Zgodnie z Załącznikiem 3 do Rozporządzenia o oznakowaniu pojazdów swoboda jazdy po strefie ekologicznej przysługuje generalnie bez plaketki:

1. samojednym maszynom i urządzeniom
2. maszynom roboczym
3. ciągnikom rolniczym i gospodarki leśnej
4. pojazdom dwu- i trzykołowym włącznie z tzw. „Quads“
5. karetkom medycznym i pojazdom przewożącym lekarzy posiadającym oznakowanie „Lekarz jazda do wypadku“
6. pojazdom kierowanym przez lub przewożącym osoby, które nie mogą się poruszać o własnych siłach, wymagają permanentnej pomocy lub są niewidome, posiadają legitymację inwalidy grup „aG“, „H“ lub „Bl“
7. pojazdom, którym przysługują specjalne uprawnienia zgodnie z § 35 StVO (kodeksu drogowego), jak np. pojazdy policji, straży ogniowej, służb ochrony przed katastrofami lub MPO
8. pojazdom Bundeswehry oraz NATO

W szczególnych przypadkach właściciele pojazdów samochodowych, które w myśl Rozporządzenia o oznakowaniu pojazdów podlegają zakazowi ruchu w obrębie strefy ekologicznej, mogą na wniosek otrzymać zezwolenie wyjątkowe. Senat Berlina uchwalił w marcu 2007 r. zasady, na podstawie których Zarząd Senatu ds. Rozwoju Miasta, działając w porozumieniu z Zarządem Senatu ds. Ochrony Zdrowia, Środowiska oraz Ochrony Konsumentów, opracował wytyczne i określił jednolite reguły udzielania indywidualnych zwolnień z zakazu ruchu w strefie ekologicznej.

Strefa ekologiczna Indywidualne zwolnienia z zakazu ruchu wydawane w szczególnych wypadkach

Czy można oczekiwać od właścicieli starych pojazdów poniesienia kosztów dodatkowego wyposażenia?

Zakaz jazdy po obszarze strefy ekologicznej dotyczy z reguły samochodów z silnikami benzynowymi nie posiadających katalizatorów regulowanych oraz starszych samochodów osobowych z silnikami wysokoprężnymi. Koszty dostosowania tych pojazdów do kryteriów strefy ekologicznej są ograniczone i mogą być zazwyczaj poniesione przez właściciela pojazdu. Dzięki temu są w użyciu także samochody używane z silnikiem benzynowym i katalizatorem regulowanym, które wydzielają małe ilości tlenków azotu i prawie żadnych cząsteczek pyłów. Ponadto wiele starszych pojazdów z silnikiem wysokoprężnym, spełniających normę Euro 1, można dziś przystosować do normy Euro 2. W ten sposób uzyskują one plaketkę w kolorze czerwonym i mogą jeździć po strefie ekologicznej do końca 2009 r. Wtedy zmniejszeniu ulega również podatek samochodowy o kwotę 100 lub więcej Euro rocznie w zależności od pojemności silnika pojazdu. W większości przypadków mobilność zapewnia także dobrze rozwinięta komunikacja publiczna.

Co zrobić gdy opóźnia się przystosowanie pojazdu lub dostawa nowego samochodu?

Właściciel uzgodnił już z warsztatem termin przystosowania swego pojazdu lub zamówił już nowy samochód, jednakże finalizacja nie nastąpi przed 1.1.2008 r. W takich przypadkach należy złożyć wniosek o wydanie zezwolenia wyjątkowego z ważnością do terminu przystosowania lub dostawy samochodu.

Wciąż jeszcze potrzebny jest mi mój stary pojazd – w jakich sytuacjach mogę uzyskać zezwolenie wyjątkowe?

Każde zezwolenie, wydane dla samochodu o wysokich parametrach emisji, redukuje skuteczność strefy ekologicznej. Dlatego też zezwoleń takich udzielać się będzie tylko po zbadaniu szczegółowych okoliczności i z reguły na okres nie dłuższy od 18 miesięcy.

Ponieważ w przypadku pojazdów objętych stopniem 1 strefy ekologicznej mamy do czynienia z pojazdami dość starymi (z reguły ponad 10-letnimi), których nie da się przystosować do nowych kryteriów, należy jednak na trwałe dokonać wymiany pojazdu. Może nim być także samochód używany, o ile spełnia on kryteria emisji spalin. Jeżeli taka wymiana nie jest możliwa, wówczas pozostaje droga złożenia wniosku o zezwolenie wyjątkowe.

Uzyskanie takiego zezwolenia wymaga jednoczesnego spełnienia następujących kryteriów:

- 6 pojazd został po raz pierwszy zarejestrowany na obecnego właściciela przed 1 marca 2007 r., tj. zanim weszło w życie Rozporządzenie o oznakowaniu pojazdów (nie dotyczy Oldtimerów),
- 6 przy użyciu systemów dostępnych w handlu nie jest możliwe takie przystosowanie pojazdu, aby spełniał on kryteria wymaganej grupy emisji substancji szkodliwych – tzn. przystosowanie ma pierwszeństwo przed zezwoleniem,
- 6 wymiana inkryminowanego pojazdu na pojazd spełniający wymagania spowoduje zagrożenie dla bytu gospodarczego wnioskodawcy,

- 6 użytkowanie danego pojazdu na obszarze strefy ekologicznej jest bezwarunkowo konieczne. Sytuacja taka ma miejsce jeżeli np. ze względu na stopień kalectwa lub też niekorzystny układ czasu pracy korzystanie z komunikacji publicznej jest niemożliwe lub też gdy pojazd jest niezbędny do utrzymania pracy przedsiębiorstwa.

Jakie wyjątki dopuszcza się w przypadku pojazdów prywatnych?

Gdy chodzi o przejazdy dla celów prywatnych należy wyważyć pomiędzy koniecznością zapewnienia ochrony zdrowia ludności a indywidualnym interesem danego kierującego pojazdem, stosując przy tym bardzo ściśle kryteria. Dlatego też indywidualnych zezwoleń na korzystanie z niedostosowanych pojazdów do celów prywatnych udzielać się będzie tylko w trzech kategoriach:

Regulacje dla osób niepełnosprawnych

Osoby w wysokim stopniu poszkodowane, które w swej legitymacji inwalidzkiej mają odnotowane kategorie inwalidztwa „aG”, „H” lub „Bl”, są objęte generalnym zwolnieniem, uregulowanym w federalnym Rozporządzeniu o oznakowaniu pojazdów. Pojazd, którym kierują lub są przewożone, nie musi posiadać plakietki. Powyższe uprawnienie mogą udokumentować swą legitymacją inwalidzką lub tzw. kartą parkowania UE. Osoby te zwolnione są z obowiązku ubiegania się o zezwolenie wyjątkowe.

Osoby niepełnosprawne, które w swej legitymacji inwalidzkiej mają odnotowaną kategorię „G” lub będące w posiadaniu odnośnej karty parkowania UE, mogą wnioskować o udzielenie zezwolenia wyjątkowego, jeżeli spełnione są określone warunki (patrz str. 17 i 18).

Czy są wyjątki dla osób dojeżdżających do pracy?

Berlin w obrębie strefy ekologicznej dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą siecią komunikacji publicznej, pozwalającą wygodnie dotrzeć do każdego punktu w tej strefie. Zezwoleń dla tej grupy osób udzielać można przy uwzględnieniu okoliczności podanych na stronie 17 i 18 oraz tylko w takich wypadkach, jeśli ze względu na niekorzystny czas pracy – np. początek przed godz. 6 lub zakończenie po godz. 24 – oferta komunikacji publicznej nie jest wystarczająca lub też gdy korzystanie ze środków komunikacji publicznej nie jest możliwe ze względów zdrowotnych.

Czy Oldtimery będą musiały całkowicie zniknąć ze strefy ekologicznej?

Do kategorii Oldtimerów zalicza się pojazdy, które mają co najmniej 30 lat i albo posiadają literę „H” w numerze rejestracyjnym, albo też tablice rejestracyjne w kolorze czerwonym. Dla tych pojazdów przygotowywana jest regulacja o zasięgu federalnym. Zostanie ona opublikowana w prasie oraz na naszej stronie internetowej www.berlin.de/umweltzone, kiedy tylko przyjmie ją Rząd Federalny.

Nie przewiduje się wydawania zezwoleń wyjątkowych m.in. dla osób dojeżdżających do wymagających opieki krewnych, przebywających gościnnie w strefie ekologicznej, dla działkowiczów posiadających działki w obrębie strefy, osób uczących się w szkołach wieczorowych, osób prywatnie przewożących dzieci, przejazdów w celu zakupów. Nie mogą też na nie liczyć ani dyplomaci, ani też kierujący samochodami służącymi do karawangu.

Jakie zezwolenia wyjątkowe udzielane będą w obrocie gospodarczym oraz dla pojazdów firmowych?

Pojazdy używane w obrocie gospodarczym mogą należeć do różnych kategorii. Mogą to być np. samochody osobowe, lekkie pojazdy użytkowe, małe transporterzy lub duże ciężarówki. Większość tych pojazdów wyposażona jest w silniki wysokoprężne, które w starszych modelach powodują silną emisję pyłów i tlenków azotu.

Zezwolenia wyjątkowe mają zapobiec powstawaniu zagrożeń egzystencji firm wskutek ograniczeń wprowadzonych w strefie ekologicznej. Z punktu widzenia obrotu gospodarczego rozróżnia się trzy grupy przypadków: pojazdy specjalne, parki pojazdów samochodowych oraz indywidualne ciężkie przypadki.

Pojazdy specjalne na potrzeby gospodarki

Osoby prowadzące działalność gospodarczą oraz przedsiębiorcy, którzy zmuszeni są użytkować pojazdy o specjalnych właściwościach, wyposażeniu lub konstrukcji, mogą – jeżeli pojazd nie da się odpowiednio przystosować – uzyskać zezwolenie specjalne. Cechami wyróżniającymi takie pojazdy są wysokie koszty zakupu w porównaniu z podobnymi pojazdami seryjnymi, niewielkie przebiegi względnie oryginalna idea biznesowa. Zaliczają się do nich np.:

- e transporterzy do przewożenia ładunków ciężkich,
- e ciągniki właścicieli obwoźnych przedsiębiorstw rozrywkowych i handlowych,
- e pojazdy wykorzystywane jako warsztaty pracy posiadające skomplikowane specjalne nadbudowy, jak np. pojazdy służące do sprzedaży na jarmarkach,
- e tzw. „London-Cabs” lub „Trabis” przeznaczone dla nowożeńców lub do zwiedzania miasta.

Nie zaliczają się do tych kategorii natomiast pojazdy o większych przebiegach, służące głównie do realizacji dostaw, jak np. samochody-chłodnie. Wydawanie wyjątkowych zezwoleń dla tych pojazdów wiąże się zarazem z zobowiązaniem właścicieli do takiego ograniczenia emisji substancji szkodliwych, na ile umożliwiają to dostępne aktualnie rozwiązania techniczne. I tak np. dla samochodów marki Trabant są do nabycia katalizatory nieregulowane. Nie pozwalają one na uzyskanie parametrów uprawniających do otrzymania plakietki, jednakże wyraźnie zmniejszają emisję substancji szkodliwych.

Parki samochodowe

Konieczność przystosowania lub zastąpienia wielu pojazdów na raz jest dużym wyzwaniem dla wielu przedsiębiorstw, a niektóre z nich narażają wręcz na obciążenia finansowe przekraczające ich możliwości. Z tej przyczyny firmy używające więcej niż cztery pojazdy mogą skorzystać z tzw. regulacji kwotowej pod warunkiem, że określona część pojazdów danej firmy (osobowych i ciężarowych) spełnia kryteria zielonej plakietki. Stosując regulację dla parków samochodowych nie sprawdza się technicznych możliwości przystosowania pojazdów ani faktycznego obciążenia finansowego. Natomiast wydanie ograniczonego w czasie zezwolenia wyjątkowego ma dać przedsiębiorstwu okazję do przystosowania swoich pojazdów do wymagań stopnia 4 (zielona plakietka).

Liczba zezwoleń wyjątkowych uzależniona jest od ilości „czystych” pojazdów w parku samochodowym wnioskującego.

Udział pojazdów o najniższej emisji substancji szkodliwych (zielona plakietka) w całym parku samochodowym w %	Udział pojazdów o wysokich stopniach emisji (Euro 1 lub mniej), dla których udzielone być może zezwolenie wyjątkowe, w stosunku do łącznej liczby posiadanych w parku samochodowym pojazdów o wysokich stopniach emisji (Euro 1 lub mniej) w %
poniżej 20	0
20,0 – 29,9	10
30,0 – 39,9	25
40,0 – 49,9	40
50,0 – 59,9	55
60,0 – 69,9	80
70 lub więcej	100

Przykład: spośród 10 pojazdów wchodzących w skład parku samochodowego 3 pojazdy (=30%) wykazują szczególnie niską emisję i otrzymują zieloną plakietkę. Natomiast 4 pojazdy o wysokiej emisji plakietki nie otrzymują. Zatem dla 25 % , tj. dla jednego z tych czterech pojazdów o wysokiej emisji istnieje możliwość uzyskania zezwolenia wyjątkowego na jazdę po strefie ekologicznej. Pozostałe 3 pojazdy, wykazujące wysoki poziom emisji, muszą być albo przystosowane technicznie do stawianych wymagań, albo też zastąpione innymi pojazdami o niższych parametrach emisji.

Zezwolenia wyjątkowe w szczególnych wypadkach

Zezwolenia wyjątkowe wydane być mogą również w szczególnych wypadkach, tzn. gdyby wprowadzony zakaz jazdy zagrażał istnieniu przedsiębiorstwa. Tego rodzaju zezwolenie wyjątkowe może być udzielone na okres 18 miesięcy. Daje ono przedsiębiorcy dłuższy termin na pozyskanie pojazdów, których zakaz jazdy nie dotyczy.

Uzyskanie takiego zezwolenia wymaga, ażeby obok wzmiankowanych powyżej warunków przedłożyć uzasadnienie, dlaczego firma zmuszona jest korzystać z danego pojazdu w strefie ekologicznej i z czego wynika zasadny i nieunikniony interes prywatny lub publiczny, uzasadniający indywidualne zwolnienie z zakazu jazdy. Istnienie tego drugiego przyjmuje się w przypadku posiadania siedziby przedsiębiorstwa na terenie strefy ekologicznej przed 1 marca 2007 r. oraz gdy firma wykonuje dostawy na terenie tej strefy.

Taki interes nie zachodzi jednakże w przypadku taksówek, pojazdów firm o profilu zdrowotno-opiekuńczym lub pogotowia technicznego (np. awaryjna naprawa wind, dorabianie kluczy, pogotowie wete-rynaryjne), pojazdów należących do urzędów lub eksploatowanych w transporcie publicznym. Omawiana w tym rozdziale regulacja nie znajduje zastosowania do tych pojazdów.

Jak długo ważne są zezwolenia wyjątkowe?

Zezwolenia wyjątkowe wydawane są w większości wypadków na czas określony i nie podlegają automatycznemu przedłużeniu. Informuje o tym poniższa tabela:

PRZYPADKI, W KTÓRYCH WYDAWANE SĄ ZEZWOLENIA	MAKSYMALNY OKRES WAŻNOŚCI
Sytuacje ogólne Opóźnienie w przystosowaniu pojazdu lub pozyskaniu pojazdu zastępczego	do spodziewanego terminu przystosowania lub pozyskania pojazdu, jednakże maksymalnie 18 miesięcy
Jazda w celach prywatnych Osoby niepełnosprawne z adnotacją »G« lub kartą parkowania UE dla osób o takim samym statusie Dojazdy do i z miejsca pracy	18 miesięcy, jednakże maksymalnie do upływu terminu ważności np. legitymacji dla osób ciężko poszkodowanych maksymalnie 18 miesięcy
Ruch w obrocie gospodarczym Pojazdy specjalne: szczególne pojazdy do realizowania ofert turystycznych Pojazdy specjalne: transportery do przewozu ładunków ciężkich, ciągniki właścicieli obwoźnych przedsiębiorstw rozrywkowych i handlowych, pojazdy wykorzystywane jako warsztaty pracy posiadające trwałe specjalne nadbudowy	18 miesięcy z możliwością przedłużenia, jeżeli okoliczności nie ulegną zmianie do momentu możliwego przystosowania technicznego, jednak najdłużej przez 3 lata
Parki pojazdów	maksymalnie 18 miesięcy
Przypadki szczególne	maksymalnie 18 miesięcy

Kto może złożyć wniosek?

Wniosek złożyć może tylko właściciel pojazdu.

Posiadanie miejsca zamieszkania lub siedziby w obrębie strefy ekologicznej nie jest wymagane. Zezwolenie wyjątkowe otrzymać mogą także osoby lub firmy posiadające miejsce zamieszkania lub siedzibę poza obrębem strefy ekologicznej, jak również poza Berlinem.

Gdzie należy złożyć wniosek?

Zezwoleń wyjątkowych udzielają Wydziały Drogowe tych Zarządów Dzielnic, które znajdują się na obszarze strefy ekologicznej. Są to następujące dzielnice:

Charlottenburg-Wilmersdorf

Bezirksamt Charlottenburg-Wilmersdorf von Berlin · Umweltamt, Straßenverkehrsbehörde
Fehrbelliner Platz 4 · 10707 Berlin · ph.: 9029 - 14545

Friedrichshain-Kreuzberg

Bezirksamt Friedrichshain-Kreuzberg von Berlin
Wirtschafts- und Ordnungsamt, Straßenverkehrsbehörde
Yorckstraße 4-11 · 10965 Berlin · ph.: 9029 - 82249/52/53

Lichtenberg

Bezirksamt Lichtenberg von Berlin · Amt für Bauen und Verkehr
Magdalenenstraße 19 · 10365 Berlin · ph.: 9029 - 66411/12/13/15

Mitte

Bezirksamt Mitte von Berlin · Straßen- und Grünflächenamt
Müllerstraße 146/147 · 13353 Berlin · ph.: 2009 - 42810/11/12

Neukölln

Bezirksamt Neukölln von Berlin · Tiefbauamt, Straßenverkehrsbehörde
Karl-Marx-Straße 83 · 12040 Berlin · ph.: 6809 - 2779 · ph.: 6809 - 4451 bis 59

Pankow

Bezirksamt Pankow von Berlin · Tiefbauamt, Straßenverkehrsbehörde, Tief 5,
Darßer Straße 203 · 13088 Berlin · ph.: 90295 - 8502 bis 07 · ph.: 90295 - 8511 bis 18

Tempelhof-Schöneberg

Bezirksamt Tempelhof-Schöneberg von Berlin · Straßenverkehrsbehörde
Tempelhofer Damm 165 · 12099 Berlin · ph.: 7560 - 3060 bis 65 (zezwolenia dla gospodarki)
ph.: 7560 - 3069/71/72 (zezwolenia dla osób prywatnych)

Treptow-Köpenick

Bezirksamt Treptow-Köpenick von Berlin · Tiefbauamt, Straßenverkehrsbehörde
Alt-Köpenick 21 · 12555 Berlin · ph.: 6172 - 5525/34/81/92

Berlińczycy mogą składać wnioski w miejscu swego zamieszkania, zaś firmy z Berlina w miejscu swej siedziby. Jeżeli dana dzielnica znajduje się poza obrębem strefy ekologicznej, wówczas dokumentacja kierowana jest automatycznie do właściwego Urzędu Dzielnicy. Osoby i firmy spoza Berlina składają odnośne wnioski w Urzędzie Dzielnicowym wybranej przez siebie dzielnicy położonej na obszarze strefy ekologicznej.

Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku?

Składając wniosek o wydanie zezwolenia wyjątkowego należy posłużyć się przewidzianymi do tego celu formularzami, które od września 2007 r. otrzymać można we właściwych Urzędach Dzielnicowych lub też ściągnąć ze strony internetowej www.berlin.de/umweltzone. W zależności od uzasadnienia wniosku należy załączyć odpowiednie dokumenty – ewentualnie czytelne kopie dokumentów – wykazujące zasadność ubiegania się o uzyskanie zezwolenia wyjątkowego. Szczegółowe informacje w tej mierze zawierają ulotki załączone do formularzy.

W każdym wypadku niezbędny jest dokument o dopuszczeniu pojazdu do ruchu, część 1 (= Fahrzeugschein). Ponadto należy z reguły (za wyjątkiem oldtimerów i pojazdów należących do parków samochodowych) załączyć zaświadczenie autoryzowanego warsztatu o niemożliwości przystosowania pojazdu do obowiązujących wymagań. Jest to konieczne, gdyż przy ocenie możliwości przystosowania pojazdu decydującą rolę odgrywają często szczegóły techniczne pojazdu, które nie zawsze uwidocznione są w dokumentach pojazdu i mogą być ocenione tylko przez warsztat samochodowy.

Jakie opłaty ponieść należy za wydanie zezwolenia wyjątkowego?

Pobierane opłaty uzależnione są od nakładu administracyjnego oraz od korzyści gospodarczych. Korzyść gospodarcza powstaje przez to, że właściciel pojazdu nie musi ponieść kosztów przystosowania pojazdu lub też zmuszony jest nabyć pojazd zastępczy dopiero w późniejszym terminie.

Wysokość opłaty zależy też od rodzaju pojazdu, sposobu jego wykorzystywania (prywatnie czy w celach zarobkowych) oraz kresu ważności zezwolenia wyjątkowego. O spodziewaną wysokość zapłaty należy pytać we właściwych urzędach dzielnicowych.

Stan na: październik 2007 r.

Wszystko na temat strefy ekologicznej znajdziesz pod
<http://www.berlin.de/umweltzone>